

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2000-2001

---

8 FEBRUARI 2001

Voorstel van resolutie over de invoering van een wereldwijd verbod op antihanteerbaarheidsmechanismen

(Ingediend door de heer Philippe Mahoux)

TOELICHTING

Dit voorstel van resolutie wil een stand van zaken opmaken op het vlak van de antihanteerbaarheidsmechanismen in de Belgische wetgeving.

De ervaring die men de laatste jaren opgedaan heeft bij de invoering van het verbod op mijnen, heeft geleerd dat het zeer belangrijk was te beschikken over definities die niet alleen ruim genoeg zijn om alle soorten tuigen te omvatten die de wetgever wil verbieden, maar ook voldoende nauwkeurig, opdat geen enkele van de verboden tuigen te gevolge van een bijzondere interpretatie van de wet aan het verbod ontsnapt.

Er zij vermeld dat krachtens de Belgische wet van 9 maart 1995 «als antipersonenmijn, valstrikmijn of soortgelijk mechanisme moet worden beschouwd ieder tuig dat op of onder enig oppervlak of in de nabijheid daarvan wordt geplaatst, en ontworpen of aangepast is om te ontploffen of uiteen te spatten door de aanwezigheid of nabijheid van of het contact met een persoon». De wet van 30 maart 2000 heeft een definitief verbod op dit soort wapens uitgevaardigd.

In het toezichtrapport 1999 over de antipersoonsmijnen(1) werd reeds onderstreept dat een passende

---

(1) *Landmine Monitor Report 1999.*

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2000-2001

---

8 FÉVRIER 2001

Proposition de résolution relative à l'instauration d'une interdiction universelle des dispositifs antimanipulation

(Déposée par M. Philippe Mahoux)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition de résolution a pour objectif de faire le point sur la situation des dispositifs antimanipulation dans le cadre de la loi belge.

L'expérience vécue au sein du processus d'interdiction des mines dans les dernières années a montré combien il était essentiel de disposer de définitions qui soient à la fois suffisamment larges pour recouvrir tous les types d'engins que le législateur veut interdire, et suffisamment précises pour qu'aucun des engins proscrits n'échappe à l'interdiction par une interprétation particulière de la loi.

Pour rappel, la loi belge du 9 mars 1995 précise que «doit être considéré comme mine antipersonnel, piège ou dispositif de même nature, tout engin placé sur ou sous n'importe quelle surface ou à proximité de celle-ci, et conçu ou adapté pour exploser ou éclater du simple fait de la présence, de la proximité ou du contact d'une personne». La loi du 30 mars 2000 a édicté une interdiction définitive des armes de ce type.

Le rapport de surveillance 1999 sur les mines antipersonnel(1) attirait déjà l'attention sur le fait

---

(1) *Landmine Monitor Report 1999.*

erkenning van deze mijnen door de Staten die partij zijn bij het Verdrag van Ottawa, geen volledige bevreemding schonk.

Daarom richtte het toezichtcomité op de eerste ontmoeting van de verdragsluitende Staten te Maputo in mei 1999 een uitnodiging aan de Staten om zich duidelijker uit te spreken over de soorten antivoertuigmijnen of over de antihanteerbaarheidsmechanismen, alsmede over de plaatsingsmethoden, die toegestaan dan wel verboden zouden zijn.

Tijdens de vergadering van het Permanent Comité van experts van januari 2000 werd aan dit onderwerp een lange discussie gewijd. Ierland stelde voor dat het comité een technisch comité opricht, om vast te stellen welke mijnen en welke antihanteerbaarheidsmechanismen onder de toepassing van het verdrag kunnen vallen. In de maand mei 2000 had men echter nog altijd geen consensus bereikt over de oprichting van deze groep experts. Een informele vergadering zou begin 2001 spoedig moeten plaatsvinden, op initiatief en op uitnodiging van het Internationaal Comité van het Rode Kruis.

In de huidige stand van zaken zijn er uiteindelijk reeds een aantal verdragsluitende Staten die zich toelagen op de vernietiging van een aantal soorten mijnen die als antivoertuigmijnen aangemerkt worden, omdat zij zelf bepaald hebben dat deze mijnen dienst kunnen doen als antipersoonsmijnen. Andere Staten blijken daarentegen niet zinnens te zijn deze soorten mijnen te vernietigen.

Naar aanleiding van de goedkeuring van het Verdrag van Ottawa werd een Permanent Comité over het statuut en de algemene werking van het verdrag opgericht. Dit orgaan brengt de verdragsluitende Staten driemaal per jaar samen; het wordt thans door België voorgezeten tot september 2001.

Voor België zou het een eer zijn bij te dragen tot een doorbraak in het verbod op antihanteerbaarheidsmechanismen en dit initiatief binnen het Permanent Comité te bepleiten. Dat is de doelstelling van dit voorstel van resolutie.

*
* *

qu'une reconnaissance adéquate par les États membres à la Convention d'Ottawa n'était pas totalement satisfaisante.

De ce fait, à la première rencontre des États parties à Maputo en mai 1999, le comité de suivi invita les États parties à se déclarer plus explicitement sur les types de mines antivéhicules ou sur les dispositifs antimanipulation, ainsi que sur les méthodes de déploiement qui seraient permis et interdits.

Lors de la réunion du Comité permanent d'experts de janvier 2000, une longue discussion a été consacrée à ce sujet. L'Irlande a proposé que ce comité constitue un comité technique, de manière à déterminer quel type de mines et quel type de dispositifs antimanipulation pourrait tomber sous l'application du traité. Cependant, au mois de mai 2000, un consensus sur la constitution d'un tel groupe d'experts n'était toujours pas atteint. Une réunion informelle devrait avoir lieu incessamment au début de l'année 2001, à l'intervention et à l'invitation du Comité international de la Croix-Rouge.

En bref, dans l'état actuel de la situation, certains États parties à la convention pratiquent déjà la destruction de certains types de mines considérées comme des mines antivéhicules, parce que ces États parties ont déterminé eux-mêmes que ces mines peuvent fonctionner comme mines antipersonnel. D'autres États, au contraire, ne semblent pas manifester l'intention de procéder à la destruction de tels types de mines.

Suite à l'adoption du Traité d'Ottawa, un Comité permanent sur le statut et le fonctionnement général de la Convention d'Ottawa a été constitué. Cette instance rassemble trois fois par an les États signataires du traité; elle est actuellement présidée par la Belgique jusqu'en septembre 2001.

La Belgique s'honorerait de contribuer à une avancée en vue d'interdire les dispositifs antimanipulation, et de faire écho à cette initiative au sein du Comité permanent. Tel est l'objet de la présente proposition de résolution.

Philippe MAHOUX.

*
* *

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De Senaat,

A. gelet op de wet van 9 maart 1995 betreffende antipersoonsmijnen, valstrikmijnen en soortgelijke mechanismen;

B. gelet op de wet van 30 maart 2000 betreffende het definitieve verbod op antipersoonsmijnen;

C. gelet op het Verdrag inzake het verbod op het gebruik, de opslag, de productie en de overdracht van antipersoonsmijnen en inzake de vernietiging ervan, ondertekend te Ottawa op 4 december 1997;

D. overwegende dat de geleidelijke invoering van het verbod op antipersoonsmijnen aantoont hoe belangrijk het is te beschikken over definities die niet alleen ruim genoeg zijn om alle soorten tuigen te kunnen omvatten die de verdragsluitende Staten willen verbieden, maar ook nauwkeurig genoeg, opdat geen enkele van de verboden tuigen ten gevolge van een bijzondere interpretatie van de verdragsbepalingen en van de nationale wetgeving aan het verbod ontsnapt;

E. overwegende dat de definitie, bepaald bij artikel 2 van de wet van 9 maart 1995, zelf aanleiding kan geven tot verschillende interpretaties;

F. overwegende dat bepaalde mechanismen, de zogenaamde antihanteerbaarheidsmechanismen, tuigen tot antipersoonsmijnen kunnen omvormen, die aanvankelijk daartoe niet vervaardigd zijn;

G. overwegende dat België als eerste land ter wereld dat een wet inzake het verbod op antipersoonswapens heeft aangenomen, een pioniersrol heeft gespeeld;

H. overwegende dat België thans voorzitter is van het Permanent Comité over het statuut en de algemene werking van het Verdrag van Ottawa van 1997 tot in september 2001;

I. overwegende dat het voor ons land een eer zou zijn een doorbraak mogelijk te maken in het verbod op antihanteerbaarheidsmechanismen, met name door zelf binnen het genoemde comité een wetgevend initiatief te nemen,

1. verzoekt de regering de nodige initiatieven en maatregelen te nemen opdat het principiële verbod op antihanteerbaarheidsmechanismen duidelijk wordt vermeld in het Verdrag inzake het verbod op het gebruik, de opslag, de productie en de overdracht van antipersoonsmijnen en inzake de vernietiging ervan, ondertekend te Ottawa op 4 december 1997;

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

Le Sénat,

A. vu la loi du 9 mars 1995 relative aux mines antipersonnel et aux pièges ou dispositifs de même nature;

B. vu la loi du 30 mars 2000 relative à l'interdiction définitive des mines antipersonnel;

C. vu la Convention sur l'interdiction de l'emploi, du stockage, de la production et du transfert des mines antipersonnel et sur leur destruction signée à Ottawa le 4 décembre 1997;

D. considérant que le processus d'interdiction des mines antipersonnel montre combien il est essentiel de disposer de définitions qui soient à la fois suffisamment larges pour recouvrir tous les types d'engins que les États parties à la convention veulent interdire, et suffisamment précises pour qu'aucun des engins proscriés n'échappe à l'interdiction par une interprétation particulière des dispositions de ladite convention et des lois nationales;

E. considérant que la définition telle que portée par la loi du 9 mars 1995 en son article 2 peut elle-même ouvrir le champ à interprétation;

F. considérant que certains dispositifs, nommés dispositifs antimanipulation, permettent de transformer en mine antipersonnel des dispositifs qui n'en sont pas au départ;

G. considérant que la Belgique a joué un rôle pionnier en étant le premier pays au monde à adopter une législation interdisant les mines antipersonnel;

H. considérant que la Belgique préside actuellement le Comité permanent sur le statut et le fonctionnement général de la Convention d'Ottawa de 1997, et ce jusqu'en septembre 2001;

I. considérant que notre pays s'honorerait en permettant une avancée dans l'interdiction des dispositifs antimanipulation, notamment en relayant l'initiative législative au niveau dudit comité,

1. demande au gouvernement de prendre les initiatives et les mesures nécessaires pour que l'interdiction de principe des dispositifs antimanipulation soit clairement précisée dans le cadre de la Convention sur l'interdiction de l'emploi, du stockage, de la production et du transfert des mines antipersonnel et sur leur destruction signée à Ottawa le 4 décembre 1997;

2. verzoekt de regering meer in het bijzonder het Belgische voorzitterschap van het Permanent Comité over het statuut en de algemene werking van het genoemde verdrag te benutten om deze maatregelen ingang te doen vinden.

2. demande plus particulièrement au gouvernement de mettre à profit la présidence belge du Comité permanent sur le statut et le fonctionnement général de ladite convention, pour que ces mesures soient adoptées.

Philippe MAHOUX.